

Posudek konzultanta

na rigorózní práci Mgr. Hany Kachnáčové

Trestněprávní regulace drogové kriminality

I. Rigorózní práce o rozsahu 111 stran textu je zasvěcenou trestněprávní studií věnovanou fenoménu drogové kriminality. Téma rigorózní práce je nepochybně aktuální. Zvyšování spotřeby drog, šíření nedovoleného nakládání s nimi včetně organizovaného zločinu, zneužívání drog ve společnosti a negativní zdravotní, sociální, sociologické a kriminologické souvislosti představují jeden ze současných globálních problémů lidstva. Drogový problém se neomezuje jen na území jedné země, ale objevuje se v různých zemích a každá země je konfrontována s identickými otázkami. Otázky a problémy související s drogami mají multidimensionální povahu. Jedním z aspektů drogového problému je i právní regulace tzv. drogové kriminality a otázka jak postihovat pachatele tzv. drogových trestných činů, zejména jsou-li zároveň na droze závislí. Stěží lze však souhlasit s tvrzením rigorozantky na str. 6 shora, že konzumace tabáku či alkoholu znamená pro většinu z nás oblíbenou každodenní činnost. Jsem přesvědčen, že takové tvrzení nemá obecnou platnost, rozhodně neplatí pro všechny případy.

Rigorózní práce Mgr. Hany Kachnáčové po úvodu, ve kterém vymezuje předmět svého zkoumání a uvádí sociologické a kriminologické souvislosti drogového problému, podává přehled mezinárodních závazků v oblasti nakládání s omamnými a psychotropními látkami včetně zapojení České republiky do mezinárodního úsilí o omezování distribuce drog, následuje kapitola pojednávající o obecných pojmoslovných otázkách (drogové spektrum, drogová kriminalita etc.) a poté následuje rozbor platné právní úpravy tzv. drogových trestných činů obsažených ve čtvrté hlavě zvláštní části trestního zákona. Závěr rigorózní práce tvoří kapitola pátá, rozdělená do tří podkapitol. Autorka se v nich zabývá tradičními i alternativními způsoby trestání pachatelů drogových deliktů, problematikou drogových deliktů ve vztahu k mladistvým a konečně návrhy a podněty de lege ferenda.

Výklad je přehledně a jasně strukturován a umožňuje čtenáři dobrou orientaci.

Rigorožantka zpracovala práci na podkladě širokého okruhu odborných literárních pramenů. V dostatečné míře a správně používá i judikaturu.

Jazyk autorky je zpravidla barvitý a bohatý, vyjadřuje se právnicky čistě, stručně, jasně. Její styl je kultivovaný. V důsledku toho je práce čtivá a obecně srozumitelná. Jen výjimečně jsem v textu našel floskule typu „legislativně ošetřit“ (například na str. 58, první odstavec shora).

Rigorožní práce vychází z právní úpravy účinné ke dni 1. 2. 2006 a z judikatury k této úpravě. Autorka se správně snaží aktualizovat svoji práci i výhledy de lege ferenda. Pracovala přitom s verzí nového trestního zákoníku, který schválila Poslanecká sněmovna, ale která byla vrácena Senátem zpět k projednání Poslanecké sněmovně.

II. Těžiště trestněprávní části rigorožní práce představuje kapitola čtvrtá. Obsahuje důkladný rozbor čtyř tzv. drogových deliktů, a to trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 tr. zák., § 187a tr. zák. a § 188 tr. zák. a šíření toxikomanie podle § 188a tr. zák. V této spojitosti se zabývá také možnostmi souběhu trestných činů. Autorka vylučuje jednočinný souběh trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 tr. zák. s tímž trestným činem podle § 188 tr. zák. Svůj závěr opírá o vztah subsidiarity mezi těmito skutkovými podstatami. V této souvislosti cituje i rozhodnutí publikované pod č. 19/2004 Sb. rozh. tr.

Věc však podle mého názoru není tak jednoznačná, jak autorka uvádí. Ustanovení § 188 tr. zák. postihuje mimo jiné toho, kdo si vyrobí předmět určený k nedovolené výrobě drogy. Představme si situaci, kdy pachatel vyrobí předmět určený k výrobě drogy a prostřednictvím tohoto předmětu potom vyrobí nějaké množství drogy, ale přístroj samotný si ponechá pro budoucí výrobu. Držení takového přístroje však může představovat větší nebezpečí, než samotné vyrobení relativně malého množství drogy. Ohrožení vyplývající z držení takového přístroje do budoucna může být větší než samotná porucha (vyrobení drogy), která nastala. V takovém případě bych nevyklučoval možnost jednočinného souběhu skutkových podstat podle § 187 tr. zák. a podle § 188 tr. zák.

V kapitole páté věnované sankcionování pachatelů drogových deliktů autorka správně, v souladu s moderními trendy trestní politiky, pléduje pro širší uplatnění alternativních trestů a také ochranných opatření směřujících ke zbavení se návyku na drogu. S tímto návrhem

samozřejmě souhlasím. Bylo však žádoucí uvést nějaké konkrétnější návrhy směřující k sankcionování mladistvých. Výklad je jen ve velmi obecné rovině.

V závěrečné, šesté kapitole autorka sumarizuje poznatky, ke kterým dospěla, a uvádí i náměty *de lege ferenda* obsažené v novém trestním zákoníku, který ovšem v době vzniku rigorózní práce ještě nebyl součástí právního řádu. Autorka souhrnně pléduje pro zostření trestněprávního postihu vyšších, závažnějších forem kriminality, zejména takových, které jsou spojeny s mezinárodním prvkem.

III. Rigorózní práci Mgr. Hany Kachnáčové považuji za plně způsobilý podklad pro ústní obhajobu. Autorka provedla důkladný trestněprávní rozbor daného tématu, prokázala bezpečnou znalost praxe i schopnost teoretického zobecnění.

Při ústní obhajobě doporučuji, aby se autorka vyjádřila k podnětům vyplývajícím z tohoto posudku a dále k otázce: Právní úprava drogových deliktů *de lege lata* a *de lege ferenda* (v návaznosti na projednávaný návrh nového trestního zákoníku).

V Praze 14. března 2006

Doc. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,

konzultant